# ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

14. března 2006 *

Ve věci C-177/04,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 228 ES, podaná dne 14. dubna 2004,

**Komise Evropských společenství,** zastoupená G. Valero Jordanou a B. Stromskym, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

**Francouzské republice,** zastoupené G. de Berguesem a R. Loosli, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a K. Schiemann (zpravodaj), předsedové senátů, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. Klučka, U. Lõhmus a E. Levits, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. října 2005,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. listopadu 2005,

vydává tento

**Rozsudek**

1 Svojí žalobou se Komise evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr:

— určil, že tím, že nepřijala opatření, která vyplývají z rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie (C-52/00, Recueil, s. I-3827), týkajícího se nesprávného

provedení směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (Úř. věst. L 210, s. 29; Zvl. vyd. 15/01 s. 257), Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 228 odst. 1 ES;

— uložil Francouzské republice, aby zaplatila Komisi na účet „Vlastní zdroje Evropského společenství" penále ve výši 137 150 eur za každý den prodlení se splněním povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie, a to od vyhlášení rozsudku v projednávané věci až do splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku Komise v. Francie;

— uložil Francouzské republice náhradu nákladů řízení.

**Právní úprava Společenství**

2 Směrnice 85/374, přijatá na základě článku 100 Smlouvy o EHS (později článek 100 Smlouvy o ES, nyní článek 94 ES) má za cíl sblížení právních předpisů členských států v oblasti odpovědnosti výrobce za škody způsobené vadami jeho výrobků.

3 Podle článku 1 této směrnice „[v]ýrobce je odpovědný za škodu způsobenou vadou jeho [svého] výrobku".

4 Článek 3 odst. 3 téže směrnice stanoví:

„Pokud nelze určit výrobce výrobku, považuje se každý dodavatel výrobku za výrobce, pokud v přiměřené lhůtě neuvědomí poškozenou osobu o totožnosti výrobce nebo osoby, která mu výrobek dodala. Totéž platí v případě dovezeného výrobku, jestliže na tomto výrobku není uvedena totožnost dovozce podle odstavce 2, i když je název výrobce uveden."

5 Článek 7 uvedené směrnice stanoví, že výrobce není odpovědný ve smyslu této směrnice, prokáže-li:

„[...]

d) že vada výrobku je důsledkem shody výrobku se závaznými předpisy vydanými orgány veřejné moci nebo

e) že stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl výrobek do oběhu, nebyl takový, aby umožnil odhalit vadu;

[...]"

6 Článek 9 první pododstavec směrnice 85/374 definuje výraz „škoda" ve smyslu svého článku 1 jako označující:

„[...]

b) poškození nebo zničení jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného, s nižší prahovou hodnotou [po odečtení spoluúčasti] ve výši 500 [eur], pokud věc:

i) je druhu běžně určeného pro osobní potřebu nebo spotřebu

a

ii) byla používána poškozenou osobou převážně pro její vlastní osobní potřebu nebo spotřebu."

**Rozsudek Komise v. Francie**

7 Ve výroku výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie Soudní dvůr rozhodl, že:

— tím, že zahrnula do článku 1386-2 francouzského občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník") škody nepřevyšující 500 eur;

— tím, že v čl. 1386-7 prvním pododstavci téhož zákoníku rozhodla, že distributor vadného výrobku je v každém případě odpovědný stejně jako výrobce, a

— tím, že v čl. 1386-12 druhém pododstavci uvedeného zákoníku stanovila, že výrobce musí prokázat, že přijal opatření způsobilá zabránit následkům vyplývajícím z vadného výrobku, k tomu, aby se mohl odvolávat na důvody zproštění odpovědnosti stanovené čl. 7 písm. d) a e) směrnice 85/374,

Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 9 prvního pododstavce písm. b), čl. 3 odst. 3 a článku 7 uvedené směrnice.

**Postup před zahájením soudního řízení**

8 Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, Francouzská republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby vyhověla výše uvedenému rozsudku Komise v. Francie, zaslala dne 20. února 2003 tomuto členskému státu výzvu dopisem podle článku 228 ES, ve které ji vyzvala, aby předložila své vyjádření ve lhůtě dvou měsíců od přijetí tohoto dopisu.

9 Dopisem ze dne 27. června 2003 francouzské orgány předaly Komisi text změn, které měly být v občanském zákoníku učiněny pro ukončení vytýkaného nesplnění povinností a které měly být předloženy k projednání parlamentu.

10 Dne 11. července 2003 zaslala komise Francouzské republice odůvodněné stanovisko a vyzvala ji k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby ve lhůtě dvou měsíců od oznámení tohoto stanoviska přijala opatření nezbytná pro zajištění splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie.

11 V odpovědi na toto stanovisko francouzské orgány v dopise ze dne 9. září 2003 upřesnily, že z důvodu přetížení rozvrhu práce parlamentu nemohly být návrhy na změny právních předpisů, které byly dříve Komisi předány, parlamentem doposud projednány, přestože již byly přijaty na mezirezortní úrovni a konzultovány s hospodářskými partnery. Dodaly, že Komise bude co nejdříve informována o harmonogramu přijetí těchto změn.

12 Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, že Francouzská republika nezajistila splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie, rozhodla se podat tuto žalobu.

## Vývoj v průběhu tohoto řízení

13 Na podporu své dupliky uplatňovala francouzská vláda skutečnost, že parlament přijal zákon č. 2004-1343 ze dne 9. prosince 2004 o zjednodušení práva (JORF ze dne 10. prosince 2004, s. 20857, dále jen „zákon z roku 2004"), jehož článek 29 stanoví:

„I – Občanský zákoník je změněn takto:

1. Článek 1386-2 zní takto:

‚Článek 1386-2. – Ustanovení této hlavy se použijí na náhradu škody vyplývající z osobní újmy.

Rovněž se použijí na náhradu škody převyšující částku stanovenou vládním nařízením, vyplývající z poškození jiného majetku, než je samotný vadný výrobek.'

2. První pododstavec čl. 1386-7 zní takto:

‚Prodejce, pronajímatel, s výjimkou leasingové společnosti nebo pronajímatele, jehož lze postavit naroveň leasingové společnosti, nebo jakýkoliv jiný dodavatel v rámci své podnikatelské činnosti je odpovědný za nedostatečnou bezpečnost výrobku za stejných podmínek jako výrobce, pouze pokud je tento neznámý.'

3. Druhý pododstavec čl. 1386-12 se zrušuje.

[...]"

14 Dne 23. února 2005 předala dále francouzská vláda Komisi a Soudnímu dvoru kopii vládního nařízení č. 2005-113 ze dne 11. února 2005, kterým se provádí článek 1386-2 občanského zákoníku (JORF ze dne 12. února 2005, s. 2408, dále jen „vládní nařízení z roku 2005"), jehož článek 1 stanoví:

„Částka uvedená v článku 1386-2 občanského zákoníku je stanovena na 500 eur."

15 V dopise ze dne 15. dubna 2005 zaslaném Soudnímu dvoru a předloženém francouzské vládě Komise uvedla, že má za to, že změny takto provedené zákonem z roku 2004 a vládním nařízením z roku 2005 zajišťují uvedení francouzských právních předpisů do souladu s článkem 7 a čl. 9 prvním pododstavcem písm. b) směrnice 85/374. V důsledku toho Komise oznámila svůj záměr vzít svou žalobu zpět v části, ve které sledovala, aby bylo určeno, že Francouzská republika nesplnila povinnosti vyplývající z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie, s ohledem na tato dvě ustanovení uvedené směrnice.

16 Naproti tomu, jelikož měla za to, že zákon z roku 2004 nezajišťuje v plném rozsahu splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku, co se týče provedení čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, Komise ve stejném dopise upřesnila, že v tomto bodě na své žalobě setrvává při omezení dosahu určení, které v tomto ohledu požaduje.

17 Komise dále v uvedeném dopise uvedla, že z důvodu takto uskutečněného částečného splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie hodlá snížit výši penále původně navrhovaného Soudnímu dvoru.

18 Podle uvedeného dopisu, jehož znění bylo Komisí na jednání zopakováno, se Komise nyní domáhá, aby Soudní dvůr:

— určil, že tím, že nepřijala některá opatření, která vyplývají z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie týkající se nesprávného provedení směrnice 85/374, a konkrétněji tím, že i nadále považovala distributora vadného výrobku za odpovědného stejně jako výrobce, nelze-li totožnost výrobce určit, zatímco

distributor v přiměřené lhůtě uvědomil poškozeného o totožnosti osoby, která mu výrobek dodala, Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 228 odst. 1 ES;

— uložil Francouzské republice zaplatit penále ve výši 13 715 eur za každý den prodlení se splněním povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku od vyhlášení rozsudku v projednávané věci.

19 Francouzská republika vzala na vědomí částečné zpětvzetí žaloby vyplývající z nových návrhových žádání Komise a snížení výše jí navrhovaného penále a v dopise ze dne 27. května 2005 zaslaném Soudnímu dvoru uvedla, že má za to, že dílčí žalobní důvod, na kterém Komise setrvala, představuje ve skutečnosti nový žalobní důvod. Uvedený členský stát z toho důvodu zopakoval svoji žádost, aby byl Soudním dvorem vyslechnut na jednání.

## K vytýkanému nesplnění povinnosti

*Úvodní úvahy*

20 Úvodem je třeba připomenout, že datem rozhodným pro posouzení existence nesplnění povinnosti podle článku 228 ES je uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku vydaném podle uvedeného ustanovení (viz rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, C-304/02, Sb. rozh. s. I-6263, bod 30).

21 Vzhledem k tomu, že Komise navrhla, aby Francouzské republice bylo uloženo zaplacení penále, je rovněž třeba prokázat, zda vytýkané nesplnění povinnosti přetrvávalo až do posouzení skutkových okolností Soudním dvorem (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 31).

22 V projednávaném případě je nesporné, že k datu uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku ze dne 11. července 2003 Francouzská republika ještě nepřijala žádné z opatření, která vyplývají z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie.

23 Komise v projednávaném případě vzala svou žalobu zpět v rozsahu, v němž směřovala k určení nesplnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku, co se týče přijetí opatření způsobilých uvést francouzskou právní úpravu do souladu s článkem 7 a čl. 9 prvním pododstavcem písm. b) směrnice 85/374.

24 Pokud se jedná o žalobní důvod související s neprovedením opatření nezbytných pro vyhovění požadavkům vyplývajícím z téhož rozsudku, co se týče čl. 3 odst. 3 této směrnice, jak vyplývá z bodu 18 rozsudku v projednávané věci, Komise Francouzské republice vytýká, že nepřijala určitá opatření umožňující zajistit splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, jelikož i nadále považuje distributora vadného výrobku za odpovědného stejně jako výrobce, nelze-li totožnost výrobce určit, zatímco distributor v přiměřené lhůtě uvědomil poškozeného o totožnosti osoby, která mu výrobek dodala.

*K přípustnosti žaloby*

Argumentace Francouzské republiky

25 Ve svém dopise ze dne 27. května 2005 a na jednání francouzská vláda uplatňovala, že taková nová formulace návrhových žádání v žalobě Komise podaná v průběhu řízení musí být považována za nový návrh, který může vyvolat nepřípustnost žaloby.

26 Jak z bodu 36 výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, tak z žaloby a z repliky Komise v řízení, ve kterém byl vydán tento rozsudek, zejména vyplývá, že v tomto řízení se tento orgán omezil na to, že Francouzské vládě vytýkal, že ve svých právních předpisech nestanovila, že dodavatel je odpovědný pouze podpůrně vzhledem k odpovědnosti výrobce, a to tehdy, není-li výrobce znám.

27 Komise naopak Francouzské republice nikdy v rámci uvedené věci nevytýkala, že nesplnila své povinnosti podle čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374 tím, že výslovně nevyloučila odpovědnost dodavatele, uvědomil-li poškozenou osobu o jménu nebo názvu svého vlastního dodavatele.

28 Z toho vyplývá, že takové nesplnění povinnosti nemohlo být Soudním dvorem určeno v jeho výše uvedeném rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, jak ostatně potvrzuje výrok tohoto rozsudku, který pouze určuje nesplnění povinnosti Francouzské republiky z toho důvodu, že ve svých právních předpisech stanovila, že distributor vadného výrobku je „v každém případě" odpovědný stejně jako výrobce.

29 Za těchto podmínek se Komise nemůže v rámci tohoto řízení dovolávat nesplnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku nově formulovaným způsobem uvedeným v bodě 18 rozsudku v projednávané věci. Podle francouzské vlády naopak přijetí zákona z roku 2004 zajistilo v plném rozsahu splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, s ohledem na čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, jelikož tento zákon má za následek, že distributor vadného výrobku již není „v každém případě" odpovědný stejně jako výrobce.

30 Francouzská vláda dále tvrdí, že Komisí takto formulovaný nový žalobní důvod je nepřípustný rovněž proto, že Komise včas Francouzské republice neoznámila, že nové znění článku 1386-7 občanského zákoníku, které jí bylo sděleno ve stavu návrhu v průběhu postupu před zahájením soudního řízení, nemohlo ukončit vytýkané nesplnění povinnosti.

31 Podle této vlády bylo věcí Komise, aby v souladu s povinností loajální spolupráce, která jí přísluší podle článku 10 ES, upozornila co nejdříve Francouzskou republiku na případné námitky, které mohly přetrvávat vůči novým ustanovením, která hodlala přijmout. Jedním z cílů postupu před zahájením soudního řízení je v tomto ohledu právě umožnit dotčenému členskému státu dosáhnout co nejrychleji úplného souladu s právem Společenství.

Závěry Soudního dvora

32 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že Soudní dvůr ve výroku svého výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, prohlásil, že Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, když v čl. 1386-7 prvním pododstavci občanského zákoníku

rozhodla, že distributor vadného výrobku je v každém případě odpovědný stejně jako výrobce.

33 Nezávisle na přesném znění, v němž Komise formulovala argumenty uplatňované na podporu návrhových žádání své žaloby, uvedené prohlášení Soudního dvora vychází ze zjištění, podle kterého platné francouzské právní předpisy nezprošťují dodavatele odpovědnosti příslušející obvykle výrobci v žádném z případů, ve kterých čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374 takové zproštění stanovuje.

34 Takto Soudním dvorem provedené zjištění se týká zejména případu, ve kterém takové zproštění odpovědnosti distributora vyplývá ze skutečnosti, že v přiměřené lhůtě uvědomil poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele.

35 Krom toho může Komise omezit rozsah nesplnění povinnosti, jehož určení se podle článku 228 ES dožaduje, tak, aby zohlednila dílčí opatření ke splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, přijatá v průběhu tohoto řízení před Soudním dvorem.

36 V projednávaném případě totiž vzhledem k tomu, že Komise, jak vyplývá z bodu 22 rozsudku v projednávané věci, by byla bývala oprávněna požadovat určení, že Francouzská republika nesplnila své povinnosti podle čl. 228 odst. 1 ES, jelikož k datu uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku nestanovila zproštění odpovědnosti dodavatelů v žádném z případů uvedených v čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, nemůže být uvedenému orgánu vytýkáno, že z důvodu, že tento členský stát přijal dílčí opatření ke splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, požadoval tento orgán takové určení pouze v jednom z takto uvedených případů (viz obdobně rozsudek ze dne 5. května 1993, Komise v. Belgie, C-174/91, Recueil, s. I-2275, body 8 až 12).

37 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, požadavek, podle kterého je předmět žaloby podané na základě článku 226 ES vymezen postupem před zahájením soudního řízení upraveným tímto ustanovením, nemůže jít tak daleko, aby v každém případě ukládal dokonalou shodu mezi výrokem odůvodněného stanoviska a návrhovými žádáními žaloby, jestliže předmět sporu nebyl rozšířen nebo změněn, ale naopak byl pouze zúžen. Soudní dvůr z toho vyvodil zejména, že když byla změna právních předpisů přijata v průběhu postupu před zahájením soudního řízení, žaloba se může týkat vnitrostátních ustanovení, která nejsou totožná s těmi, která jsou uvedena v odůvodněném stanovisku (viz zejména rozsudek ze dne 1. února 2005, Komise v. Rakousko, C-203/03, Recueil, s. I-935, bod 29).

38 Přitom nic nebrání, aby tomu bylo stejně, proběhne-li taková změna právních předpisů po podání žaloby a je-li žalobní důvod, na němž Komise setrvala s ohledem na uvedenou změnu právních předpisů nutně obsažen v žalobním důvodu vycházejícím z úplného nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku Soudního dvora (viz obdobně ohledně článku 226 ES rozsudek ze dne 16. června 2005, Komise v. Itálie, C-456/03, Sb. rozh. s. I-5335, bod 40).

39 Tím, že Komise v průběhu řízení vztáhla žalobní důvody vznesené proti bývalému znění článku 1386-7 občanského zákoníku, které vedly k určení nesplnění povinnosti učiněnému ve výše uvedeném rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, na nové znění uvedeného článku, které ho nahradilo v průběhu soudního řízení v projednávané věci, Komise nezměnila předmět sporu (viz obdobně ohledně článku 226 ES rozsudek ze dne 5. července 1990, Komise v. Belgie, C-42/89, Recueil, s. I-2821, bod 11).

40 Nepřipuštění přípustnosti žalobního důvodu v takovém případě by krom toho Komisi vedlo, případně i proti její vůli, k setrvání na původně uplatňovaném žalobním důvodu v plném rozsahu, což by nebylo v zájmu ani žalovaného členského státu, ani řádného výkonu spravedlnosti.

41 Zadruhé, přípustnost Komisí takto nově formulovaného žalobního důvodu nemůže být dotčena ani okolností, že Komise, přestože byla v průběhu postupu před zahájením soudního řízení informována o skutečnosti, že Francouzská republika zamýšlí přijmout ustanovení, které bylo později přijato v podobě nového článku 1386-7 občanského zákoníku, tomuto členskému státu neoznámila, že takové vnitrostátní ustanovení nezaručí správné provedení čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, jelikož nestanovuje zproštění odpovědnosti dodavatele, uvědomí-li tento v přiměřené lhůtě poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele.

42 Uvedená okolnost totiž neznemožnila Francouzské republice ukončit dříve Soudním dvorem konstatované porušení a nepoškodila práva obhajoby tohoto členského státu, stejně jako neměla žádný dopad na vymezení sporu předloženého Soudnímu dvoru v žalobě Komise.

43 Krom toho je třeba připomenout, že řízení uvedené v článku 228 ES spočívá na objektivním zjištění nedodržení povinností členským státem (výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 44).

44 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod, tak jak byl Komisí v průběhu řízení nově formulován, je přípustný.

*K věci samé*

Argumenty Francouzské republiky

45 K věci samé francouzská vláda uplatňuje, že okolnost, že nové znění článku 1386-7 občanského zákoníku výslovně dodavatele nezprošťuje odpovědnosti, kterou obvykle nese výrobce, v případě, že tento dodavatel uvědomil v přiměřené lhůtě poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele, nepředstavuje nesplnění povinnosti provést čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374.

46 Tato vláda, byvši na jednání dotázána ohledně dosahu uvedeného ustanovení občanského zákoníku, totiž jednak tvrdila, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že doslovné provedení znění směrnice není vyžadováno za každých okolností, a jednak, že možnost, kterou má dodavatel, aby uvědomil poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele, má mít v praxi pouze velmi podpůrnou úlohu, zůstává-li sám výrobce neznámý, a že v takovém případě má uvedený dodavatel mimoto nárok na regresní úhradu vůči svému vlastnímu dodavateli.

Závěry Soudního dvora

47 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že nové znění článku 1386-7 vložené do občanského zákoníku zákonem z roku 2004 nezajistilo v plném rozsahu splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, který obnáší zejména povinnost zprostit dodavatele odpovědnosti, příslušející obvykle výrobci, ve všech případech, ve kterých čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374 takové zproštění stanovuje.

48 Je totiž třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je každý členský stát povinen uskutečnit provedení směrnice tak, aby plně odpovídalo požadavkům na jasnost a jistotu právních situací uloženým zákonodárcem Společenství v zájmu dotčených osob. Za tímto účelem musejí být ustanovení směrnice provedena s nezpochybnitelným závazným účinkem a s požadovanou specifičností, přesností a jasností (viz zejména rozsudek ze dne 18. října 2001, Komise v. Irsko, C-354/99, Recueil, s. I-7657, bod 27). Ustanovení určená k zajištění provedení směrnice tak zejména musejí vytvářet dostatečně přesnou, jasnou a transparentní právní situaci, aby umožňovala jednotlivcům být obeznámeni se všemi jejich právy a povinnostmi a, pokud jde o tato práva, uplatnit je případně před vnitrostátními soudy (viz zejména rozsudek ze dne 28. února 1991, Komise v. Německo, C-131/88, Recueil, s. I-825, bod 6).

49 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že z jasného a určitého znění čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374 vyplývá, že účelem tohoto ustanovení je poskytnout poškozeným osobám určitá práva, která za jím přesně stanovených okolností mohou uplatňovat proti dodavatelům. Souvztažně stejné ustanovení zakládá odpovídající povinnosti, rovněž přesné a jasně vymezené, ze strany uvedených dodavatelů.

50 Toto ustanovení zejména stanoví, že dodavatel nemůže nést odpovědnost příslušející podle směrnice 85/374 výrobci, jestliže uvědomil v přiměřené lhůtě poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele.

51 V projednávaném případě je nesporné, že takové zproštění odpovědnosti z textu nového znění článku 1387-6 občanského zákoníku nevyplývá. Z toho plyne, že takové ustanovení nezaručuje úplné provedení čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374.

52 Co se týče důvodu obrany vycházejícího z toho, že neexistence zproštění odpovědnosti dodavatele v případě, že uvědomí poškozenou osobu o totožnosti svého vlastního dodavatele, údajně nemá velké praktické důsledky, a proto nepředstavuje porušení směrnice, stačí připomenout, že i za předpokladu, že by tato okolnost byla prokázána, nedodržení povinnosti uložené pravidlem práva Společenství zakládá samo o sobě nesplnění povinnosti a úvaha, že toto nedodržení nevyvolalo negativní následky, není relevantní (viz zejména rozsudek ze dne 21. ledna 1999, Komise v. Portugalsko, C-150/97, Recueil, s. I-259, bod 22).

53 Mimoto, jak vyplývá z bodu 40 výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, Soudní dvůr již dříve rozhodl, že možnost, kterou měl v době platnosti předchozího znění článku 1386-7 občanského zákoníku dodavatel, aby uplatnil nárok na regresní úhradu vůči výrobci, měla za následek nárůst počtu regresních postihů, jimž má přímá žaloba poškozené osoby proti výrobci za podmínek stanovených v článku 3 směrnice právě za cíl zabránit. Stejná úvaha se použije, co se týče možnosti, aby dodavatel uplatnil nárok na regresní úhradu vůči svému vlastnímu dodavateli v režimu zavedeném novým zněním uvedeného článku 1386-7.

54 Z toho vyplývá, že toto ustanovení plně neprovedlo čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, a tudíž neumožnilo zajistit v plném rozsahu splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie.

55 Vzhledem k výše uvedenému je namístě určit, že Francouzská republika tím, že i nadále považuje dodavatele vadného výrobku za odpovědného stejně jako výrobce, nelze-li totožnost výrobce určit, zatímco dodavatel v přiměřené lhůtě uvědomil poškozeného o totožnosti osoby, která mu výrobek dodala, neprovedla v plném rozsahu opatření, která vyplývají z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002,

Komise v. Francie, co se týče provedení čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, a z tohoto důvodu nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 228 ES.

56 Jelikož tak bylo prokázáno, že nesplnění povinnosti vytýkané Francouzské republice trvalo k datu, ke kterému Soudní dvůr zkoumal skutkové okolnosti, je třeba nyní posoudit návrh na penále vznesený Komisí.

**K peněžité sankci**

57 Co se týče takto prokázaného nesplnění povinnosti, Komise se nyní domáhá, jak vyplývá z bodu 18 rozsudku v projednávané věci, aby bylo Francouzské republice uloženo zaplatit penále ve výši 13 715 eur za každý den prodlení se splněním povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, od data vyhlášení rozsudku v projednávané věci.

58 V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby v každé věci posoudil s ohledem na okolnosti daného případu, jaké peněžité sankce mají být uloženy (výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 86).

59 Stejně tak je třeba připomenout, že cílem řízení stanoveného v čl. 228 odst. 2 ES je přimět členský stát, který je v prodlení, aby splnil povinnosti vyplývající z rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti, a tím zajistit účinné používání práva Společenství tímto státem. Obě opatření stanovená tímto ustanovením, totiž

paušální částka a penále, směřují k tomuto samému cíli (výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 80).

60 Rozhodnutí o uložení zaplacení penále nebo paušální částky nesměřuje k náhradě jakékoli škody, která snad byla způsobena dotyčným členským státem, ale k tomu, aby na něj byl vyvíjen ekonomický nátlak, který jej přiměje k tomu, aby ve zjištěném neplnění povinností ustal. Uložené peněžité sankce tudíž musí být stanoveny v závislosti na stupni přesvědčování nezbytného k tomu, aby dotčený členský stát změnil své chování (výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 91).

61 Soudnímu dvoru při výkonu jeho posuzovací pravomoci přísluší, aby stanovil penále takovým způsobem, aby bylo jednak přizpůsobené okolnostem a jednak přiměřené zjištěnému nesplnění povinností, jakož i platební schopnosti dotyčného členského státu (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 103).

62 Z tohoto pohledu a jak naznačila Komise ve svém sdělení ze dne 28. února 1997 o způsobu výpočtu penále stanoveného v článku [228] Smlouvy o ES (Úř. věst. C 63, s. 2), jsou základními kritérii, která musí být zohledněna pro zajištění donucující povahy penále za účelem jednotného a účinného používání práva Společenství, v zásadě délka porušení, stupeň jeho závažnosti a platební schopnost dotčeného členského státu. Za účelem použití těchto kritérií je namístě přihlédnout zvláště k důsledkům nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku pro soukromé a veřejné zájmy a k naléhavosti, s níž je třeba přimět dotyčný členský stát k tomu, aby dostál svým povinnostem (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 104).

63 V projednávaném případě přísluší Soudnímu dvoru, aby v závislosti na stupni přesvědčování, který se mu jeví jako potřebný, stanovil peněžité sankce vhodné k podnícení dotčeného členského státu k zajištění účinného splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie.

64 Vzhledem k okolnostem projednávaného případu je třeba mít zaprvé za to, že zaplacení penále představuje vhodný prostředek a že uložení zaplacení paušální částky se nezdá být vhodné.

65 Zadruhé, co se týče závažnosti porušení a zejména důsledků nesplnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku pro soukromé a veřejné zájmy, je třeba konstatovat, že, jak Komise sama ve svém dopise ze dne 15. dubna 2005 a na jednání uznala, přetrvávající dílčí nesplnění povinnosti po přijetí zákona z roku 2004 a vládního nařízení z roku 2005 nevykazuje zvláštní stupeň závažnosti, přestože je samozřejmě důležité, aby Francouzská republika tento stav co nejdříve ukončila v souladu s povinnostmi, které pro ni vyplývají z čl. 228 odst. 1 ES.

66 Případy, ve kterých by mohla přetrvávat odpovědnost dodavatele při nedodržení požadavků čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374, byly totiž značně omezeny z důvodu přijetí nového znění článku 1386-7 občanského zákoníku, takže nelze tvrdit, že přetrvává vážné ohrožení cílů směrnice nebo soukromých a veřejných zájmů.

67 Za těchto podmínek může koeficient 1 (ze stupnice od 1 do 20), navržený Komisí, vhodně odrážet stupeň závažnosti přetrvávajícího porušení k datu, k němuž Soudní dvůr posuzuje skutkové okolnosti.

68 Zatřetí, co se týče koeficientu souvisejícího s délkou porušení, je třeba naopak konstatovat, že nemůže být vyhověno návrhu Komise směřujícímu k tomu, aby byl stanoven na 1,3 (ze stupnice od 1 do 3).

69 Komise uplatňuje, že tento koeficient byl stanoven podle nového způsobu výpočtu určeného tímto orgánem na jeho schůzi dne 2. dubna 2001, který stanoví, že koeficient související s délkou porušení je vypočítáván na základě 0,10 za každý měsíc počínaje sedmým měsícem po vyhlášení rozsudku, z něhož vyplývající povinnosti nebyly splněny, s maximem stanoveným na 3. Jelikož mezi výše uvedeným rozsudkem ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, a rozhodnutím Komise o podání této žaloby přijatým dne 16. prosince 2003 uběhlo 19 měsíců, Komise navrhla, aby byl koeficient spojený s délkou porušení stanoven na 1,3.

70 Je namístě připomenout, že mohou-li takové pokyny, jaké jsou obsaženy ve sděleních zveřejněných Komisí, skutečně přispívat k zaručení transparentnosti, předvídatelnosti a právní jistoty ohledně kroků přijímaných tímto orgánem, nic to nemění na tom, že výkon pravomoci svěřené Soudnímu dvoru čl. 228 odst. 2 ES nepodléhá podmínce, aby Komise vydala taková pravidla, která v každém případě nemohou zavazovat Soudní dvůr (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 85). Je tomu tak zejména co se týče stupnice týkající se koeficientu souvisejícího s délkou porušení a kritérií pro stanovení uvedeného koeficientu.

71 Uvedený koeficient musí být *in fine* stanoven Soudním dvorem. K tomuto účelu je namístě posoudit délku porušení s ohledem na okamžik, ke kterému Soudní dvůr posuzuje skutkové okolnosti, a nikoliv na okamžik, kdy mu Komise předloží věc, přičemž krom toho není posuzovací pravomoc Soudního dvora omezená Komisí navrhovanou stupnicí od 1 do 3.

72 V projednávaném případě je nesporné, že splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, vyžadovalo přijetí pouze několika prováděcích opatření ve vnitrostátním právu, navíc jasně vymezených.

73 Přitom je nutno konstatovat, že nezávisle na částečném splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, které samo bylo uskutečněno pozdě, přetrvává nesplnění povinnosti Francouzské republiky zajistit v plném rozsahu splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku již po značnou dobu, jelikož od jeho vyhlášení uplynuly již téměř čtyři roky.

74 Za těchto podmínek se zdá být koeficient 3 vhodný pro zohlednění délky porušení.

75 Začtvrté, návrh Komise spočívající ve vynásobení základní částky koeficientem 21,1 založeným na hrubém domácím produktu Francouzské republiky a na počtu hlasů, kterými disponuje v Radě Evropské unie, představuje vhodný způsob jak promítnout platební schopnost tohoto členského státu při zachování přiměřeného odstupu mezi jednotlivými členskými státy (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, bod 109).

76 Vynásobení základní částky ve výši 500 eur koeficienty 21,1 (pro platební schopnost), 1 (pro závažnost porušení) a 3 (pro délku porušení) vede v projednávaném případě k částce 31 650 eur za každý den prodlení.

77 Zapáté, co se týče periodicity penále, je třeba, pokud se jedná, jako v této věci, o splnění povinností vyplývajících z rozsudku Soudního dvora předpokládajícího přijetí ustanovení měnícího právní předpisy, zvolit penále uložené na denním základě.

78 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je namístě uložit Francouzské republice, aby zaplatila Komisi na účet „Vlastní zdroje Evropského společenství" penále ve výši 31 650 eur za každý den prodlení s provedením opatření nezbytných pro zajištění toho, aby byly úplně a v plném rozsahu splněny povinnosti vyplývající z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, a to od vyhlášení rozsudku v projednávané věci až do úplného splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002.

## K nákladům řízení

79 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Mimoto podle odst. 5 prvního pododstavce téhož článku na návrh účastníka, který vzal žalobu zpět, je náhrada nákladů uložena druhému účastníku řízení, odůvodňuje-li to chování uvedeného účastníka.

80 V projednávaném případě Francouzská republika neměla ve věci úspěch, co se týče žalobního důvodu, na němž Komise setrvala. Co se týče částečného zpětvzetí žaloby ze strany Komise, to vyplývá z částečného a pozdního přijetí opatření, která vyplývají z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, Francouzskou republikou.

81 Je tedy namístě uložit Francouzské republice náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Francouzská republika tím, že i nadále považuje dodavatele vadného výrobku za odpovědného stejně jako výrobce, nelze-li totožnost výrobce určit, zatímco dodavatel v přiměřené lhůtě uvědomil poškozeného o totožnosti osoby, která mu výrobek dodala, neprovedla v plném rozsahu opatření, která vyplývají z rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie (C-52/00), co se týče provedení čl. 3 odst. 3 směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky, a z tohoto důvodu nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 228 ES.**

2) **Francouzské republice se ukládá, aby zaplatila Komisi Evropských společenství na účet „Vlastní zdroje Evropského společenství" penále ve výši 31 650 eur za každý den prodlení s provedením opatření nezbytných pro zajištění toho, aby byly úplně a v plném rozsahu splněny povinnosti vyplývající z výše uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, a to od vyhlášení rozsudku v projednávané věci až do úplného splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku ze dne 25. dubna 2002.**

3) **Francouzské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.